

HYVINVOINTISUUNNITELMA VUODELLE 2020

1 Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset

Visio:

Vaalan kunta on vetovoimainen sekä luontoarvoistaan ja hyvinvoivasta yhteisöistään tunnettu toimija. Olemme yritysmyönteinen, taloudellisesti vakaa toimija ja fiksu omistaja. Meillä on hyvä tehdä töitä.

Tulevaisuuden Vaala on

- vetovoimainen työpaikka
- yhteisöllinen ja hyvinvoiva kunta
- viihtyisä asuinpaikka
- yritysmyönteinen kunta
- laadukkaiden palvelujen kunta
- taloudellisesti vakaa toimija ja fiksu omistaja
- myönteisesti luontoarvoistaan ja yhteisöistään tunnettu paikkakunta

Hyvinvointisuunnitelma noudattaa kuntastrategian linjauksia elinkaarimallin mukaisesti

- Lapset ja lapsiperheet
- Nuoret
- Työikäiset / aikuisväestö
- Seniorit / ikäihmiset

2 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat

Kuntastrategian liitetaulukko on tavoitteeksi kirjattu päihteiden käytön väheneminen Vaalassa. Maaseudun arjen palveluverkosto yhteistyössä Pohjois-Suomen AVI:n ja EHYT ry:n kanssa on laatinut ehkäisevän päihdetyön ohjelman. Ohjelmassa kuvataan kunnan lakisääteiset tehtävät päihteiden käytön vähentämiseksi, lisäksi siinä kuvataan ikäkausittain eri toimijoille suunnattuja ehkäisevän päihdetyön työvälineitä. Ehkäisevän päihdetyön ohjelma on liitetty omana tiedostonaan hyvinvointisuunnitelmaan. Ehkäisevän päihdetyön ohjelman vaalallistamista tehdään vuonna 2020.

[malli ehkäisevän päihdetyön ohjelmasta.pdf](#)

3 Hyvinvointisuunnitelma

Hyvinvointisuunnitelman toteuttamiseksi järjestöille myönnettyjä toiminta-avustuskriteerejä on uudistettu. Toiminta-avustuksia on jatkossa mahdollista saada hyvinvointisuunnitelmaan kirjattujen toimenpiteiden toteuttamiseen.

1. Lapset ja lapsiperheet

Visio ja päämäärä:

Vaalassa lapsiperheillä on hyvä ja turvallista asua ja elää.

Tavoitteet:

Jokaisella lapsella on sellaista tekemistä, josta tulee hyvä mieli. Turvallinen lapsuus.

Hyvinvointisuunnitelman avulla pystytään tukemaan tarvittaessa vanhempia tai huoltajaa heidän kasvatustuessaan, jotta jokainen lapsi ja perhe pärjää, voi hyvin ja kokee olonsa turvalliseksi.

Tavoitteena on, että jokaisella lapsella on sellaista tekemistä, josta tulee hyvä mieli sekä joku harrastus ja ystävä.

Perheitä kannustetaan viettämään aikaa yhdessä.

Lapsille luodaan mahdollisuuksia vaikuttaa oman elinympäristönsä kehittämiseen.

Jokainen toimija ja yhteisö Vaalassa sitoutuu hyvinvointisuunnitelman ehkäisevän päihdetyön toimintamalliin. Tehdään ennaltaehkäisevää päihdetyötä kohdennettuna lapsiperheisiin, koska lapset ovat sijaiskärsijöitä vanhempien päihteiden käytön vuoksi

2. NUORET

Visio ja päämäärät: Vaalassa jokainen nuori on arvokas

Tavoitteet:

- Jokaista nuorta kannustetaan omatoimisuuteen, oman elämänsä hallintaan sekä vastuuseen valinnoistaan.
- Kaikilla on mahdollisuus harrastaa
- Kukaan ei ole yksin
- Nuoret kesätöihin

Hyvinvointisuunnitelman avulla etsitään keinoja ja toimintatapoja, minkä avulla nuori kokee olonsa turvalliseksi, pärjää ja voi hyvin. Nuorille hyvinvoinnin kannalta merkityksellisiä asioita ovat hyvät ihmissuhteet, terveys, perhe ja harrastukset.

Jokaisella nuorella tulee olla asuinpaikasta riippumatta monipuolisia vaihtoehtoja vapaa-ajalle ja harrastuksiin. Päämääränä on, että jokaisella nuorella on mielekästä tekemistä ja ystäviä. Kehitetään nuorisotalon toimintaa.

Nuorisoneuvoston rooli vahvistuu kunnanpäättöksentekojärjestelmässä kokemusasiantuntijana.

Yhteistyötä vanhus- ja vammaisneuvoston kanssa lisätään. Nuoria kannustetaan mukaan vapaaehtoistoimijoiksi

Nuorten aikuisten osalta korostuu tutkintoon johtavaan koulutukseen ohjaaminen, tutkinnon saaminen ja oman elämän hallinta.

Nuorten työpajatoimintaa uudistetaan ja nuorisotyön resursointia parannetaan.

Kiinnitetään huomiota liikennekäyttäytymiseen ja ennaltaehkäisevään päihdetyöhön.

Jokainen toimija ja yhteisö sitoutuu hyvinvointisuunnitelman ehkäisevän päihdetyön toimintamalliin sekä huomioimaan toiminnassaan koko Vaalan alueen.

3. AIKUISVÄESTÖ/TYÖIKÄISET

Visio ja päämäärät: Aikuisväestö on työkykyistä ja kokee kuuluvansa yhteisöön

Tavoitteet:

- Työttömyyden ehkäisy ja työttömyyskierteen katkaisu.
- Työttömän hyvinvoinnin lisääminen ja työllisyysmahdollisuuksien parantaminen.
- Yrittäjyyden edistäminen ja olemassa olevien yritysten toimintaedellytysten turvaaminen.
- Päihteiden käytön vähentäminen.
- Hyvät harrastukset hyvinvoinnin edistäjinä.

Keinot

- Me-hengen luominen
- Työpaikan ja työntekijän kohtaaminen
- Työttömyyteen liittyvä hyvinvoinnin edistäminen ja aktivointitoimenpiteet (työkyvyn ylläpitäminen)
- Ennaltaehkäisevä päihdetyö; alkoholin haitat ja välitys (lähipiiri erityishuomioon), ylisukupolvisen kierteen katkaisu.

4. SENIORIVÄESTÖ

Visio ja päämäärät:

Vaalassa senioreiden on hyvä asua ja elää! Seniorit ovat voimavara.

Tavoitteet:

- Terve ja hyvinvoiva vanhusväestö.
- Jokaisella vanhuksella on sellaista tekemistä, josta tulee hyvä mieli eikä kukaan ole yksin.
- Asiakas- ja palveluohjaus toimii ja on ihmistä lähellä.
- Vanhuksille tilanteeseen sopiva hoiva ja hoito.
- Turvallinen ja viihtyisä asuinympäristö.
- Vanhuksille mielekäs elämä kotona.
- Teknologian ja sähköisen maailman tuominen lähelle ikäihmistä.
- Vanhuksille on tarjolla palveluita, joita he iän myötä tarvitsevat.

Hyvinvointisuunnitelma pystyy tukemaan ikäihmisiä siten, jotta jokainen ikäihminen pärjää, voi hyvin ja kokee olonsa turvalliseksi.

Senioreille hyvinvoinnin kannalta merkittäviä asioita ovat, että arjen asiat sujuvat, kodin ja asumisen turvallisuudesta on huolehdittu, naapuriapua on eri-ikäisille, yhteisöllisyys on voimakasta ja sosiaali- ja terveyspalvelut järjestetty lähipalveluna.

Jokainen toimija ja yhteisö sitoutuu hyvinvointisuunnitelman ehkäisevän päihdetyön toimintamalliin sekä huomioimaan toiminnassaan koko Vaalan alueen. Senioreiden päihdetyössä korostuu lääkkeiden ja alkoholin kielteiset yhteisvaikutukset ja iäkkäiden ihmisten ahdinko alkoholia käyttävän perheen jäsenen vuoksi.

Lapset ja lapsiperheet

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho ja resurssit	Arviointi osavuosisikatsaus 02
Jokaisella lapsella on sellaista tekemistä, josta tulee hyvä mieli	Tehdään kunnan nettisivuille näkyviksi erilaiset harrastusmahdollisuudet.	Hyvinvointipalvelut, järjestöt, kansalaisopisto, musiikkiopisto	Tsemppi-hanke osaltaan on kerännyt nuorten erilaisia harrastusmahdollisuuksia. Tietoja ei ole kerätty laajemmin vielä nettisivuille
	Koulujen kerhotoimintaa jatketaan ja kehitetään.	Koulu, järjestöt, hyvinvointipalvelut	Nettisivujen päivittäminen käynnistyy 10/20 Koulujen kerhoja järjestetään päivittäin

			yläkoululaisille koulupäivän aikana, alakoululaisille koulupäivän loputtua. Parkki-toiminta on nuorille, jotka eivät mene muihin kerhoihin, etsivä nt on nuorten tavoitettavissa parkissa useasti viikossa.
	Järjestöt tarjoavat ilmaisia kerhoja.	Järjestöt	Vaalan seurakunta tarjoaa salibandya kerran viikossa.
	Järjestöjä tuetaan eri tapahtumien, kerhojen ja / tai kurssien järjestämisessä. Koko perheen olympialaiset 2020.	Hyvinvointiosasto, urheiluseurat, Yhdistykset, järjestöt, Neittävän kyläyhdistys	Avustukset Tapahtumat kesältä 2020 peruttu Koronaepidemian vuoksi
	Huoltajien saaminen mukaan toimintaan mm. vanhempainyhdistyksen toiminnan kehittäminen.	Vanhempainyhdistys, Varhaiskasvatus, yhtenäiskoulu, hyvinvointipalvelut, kansalaisopisto, musiikkiopisto, seurakunta, järjestöt (mm. 4H, MLL, urheiluseurat, kyläyhdistykset, Vaalan kulttuuriklubi)	Koronarajoitukset, ei toteutunut.
	Neittävän kyläyhdistyksen liikuntapainotteinen perhekerho.	Neittävän kyläyhdistys	
	Seurakunnan lapsi- ja nuorisotyö, kerhot sekä lapsiparkki.	seurakunta	Diakonin aamupuuro on aloittanut toimintansa elokuun alusta ja toteutuu 2 kertaa kuukaudessa. Kerhot ovat käynnistyneet syksyllä normaaliin tapaan. Muksuparkki on ollut tarjolla joka toinen perjantai. Perhekerho on joka keskiviikko.

			Ilta-perhekerhon kokoontuu kerran kuukaudessa. Lisäksi on alkanut sähkökerho 6-9-luokkalaisille.
	Liikuntatuokioiden järjestäminen Fobian yhteyteen. Nuoria palkataan vetäjiksi.	Järjestöt, hyvinvointipalvelut	Fobia- illoissa joka perjantai maksutonta ohjattua liikuntaa tarjolla. Fobiat keskeytyivät poikkeusolojen vuoksi Fobiat jatkuivat elokuun lopussa
	Vaalan Karhu järjestää lajeihin tutustumista koululle.	Koulu, Vaalan Karhu	Ei toteutunut koululla.
	Lapsille ja nuorille "puuhapaikka" koulun jälkeen. Kylä/sivukylät		Tsemppi –hankkeen hankinnat: pihapelejä, siirrettävä nuotiopaikka jne. Eli helposti mukaan otettavaa välineistöä. Korona esti liikkuvan nuorisotyön pilotin toteuttamisen
	Lasten kannustaminen käyttämään kirjaston palveluja ja toiminnan kehittäminen. Kirjaston hyödyntäminen koulun jälkeen.	hyvinvointipalvelut	Ennen poikkeustilaa helmikuussa 1 satutunti, 3 muuta peruuntui koronan vuoksi. Oppilaita kävi oppituntien jälkeen useita kertoja pelaamassa lautapelejä. Kirjasto suljettu 3-5/2020
	Oulujärven Merirosvot-tapahtuma	Vaalan kulttuuriklubi	peruttu
	Perhekeskustoiminnan kehittäminen.	Vaalan kunta, Hyvinvointipalvelut, Oulunkaari	Perhekeskustoimintaa kehitetään osana

			hyke- keskussuunnittelua Hyvinvointisuunnittelijan tehtäväkuvassa 09/20
	Kohtaamispaikkatoiminnan selvittäminen ja kehittäminen.	Hyvinvointiosasto	Osana hyke- keskussuunnittelua Rakentamisessa huomioidaan perhekeskus-/kohtaamispaikkatoiminnan tilaratkaisut
	Harrastusrahaston perustaminen valmistelussa. (Kunnanjohtaja)		
	Selvitetään mitä mahdollisuuksia on järjestää kuljetuksia harrastuksiin ,esim. joustava koulupäivä.	Koulu, hyvinvointiosasto, kyläyhdistykset, seurat, järjestöt	Tsemppi-hanke tuottanut mallin, jota ei koronan vuoksi voitu pilotoida tai ottaa käyttöön
	Kannustetaan vanhempia yhteisten kyytien organisoimiseen. Yhteisten kyytien mahdollistaminen sivukyliltä harrastuksiin urheiluseurojen/ kyläyhdistysten organisoitavaksi. Lisätään tapahtumia sivukylillä, tutustumista oman kunnan kyliin ja elämysmatkailua perheille. Hyvä ja ajoissa oleva tiedottaminen harrastuksista ja mm. kunnan tarjoamat tuet harrastuksiin, kilometrikorvaus kuljetuksiin.	Hyvinvointipalvelut, vanhempainyhdistykset, kyläyhdistykset, liikuntaseurat, koulu Urheiluseurat ja kyläyhdistykset järjestelyvastuuseen lasten ja nuorten harrastuksiin kyyditsemisessä (kriteeri toiminta-avustusten saamiseksi). Vanhemmat kyydittävät, yhdistys organisoii ja tiedottaa. Tekevät toimintamallin, jonka raportoivat kunnalle. Hyvinvointipalvelut vastaa ko toiminnan alulle saamisesta.	Tsemppi-hanke tuottanut mallin, jota ei koronan vuoksi voitu pilotoida tai ottaa käyttöön Selvitetään kimpapakyytisovelluksen käyttöönottoa
	Retkeilyreitit, makkarapaistopaikat pidetään hyvässä kunnossa.	Kunnan tekninen osasto	Hyvinvointiosasto on osallistunut reitistöjen kunnostus- ja suunnittelupalaveriin tekniikan kanssa Reittejä kunnostetaan ja merkitään, sekä kehitetään ja

			kokeillaan uusia kesä- ja talvireittejä.
	Perheille tarjotaan mahdollisuutta varata liikuntasaleja omaan käyttöön.	Hyvinvointiosasto	Liikuntasaleja on 1-2/2020 ollut mahdollista käyttää. 3-4/2020 ei. Salien käyttö mahdollista 08/20-
	Erilaisia ilmaisia tapahtumia perheille: liikuntatapahtumat, kotiseutuun ja historiaan tutustumista.	Hyvinvointipalvelut, vanhempainyhdistykset, kyläyhdistykset, liikuntaseurat, järjestöt ja yhdistykset	Kesällä yhteistyössä VERTY- hankkeen kanssa järjestettiin ohjattuja luontoretkiä perheille vaalan lähikohteissa. Yhteistyössä vaalan virkistyskalastajien kanssa järjestettiin kesällä koko perheen kalastusiltoja. Kesäkuussa tarjolla oli myös ohjattuna maksutonta tutustumista fatbikeilyyn ja SUP-lautailuun.
	Enemmän toimintaa kesälle esim. kiertävät puulaaki-kisat. Nyt on kesäkerhoja juhannukseen saakka. Neittävän kyläyhdistyksen leirit.	Hyvinvointiosasto, urheiluseurat, Yhdistykset, järjestöt, Neittävän kyläyhdistys	Kesäkerhot toteutuivat. Vaalan Karhu tarjosi yleisurheilukoulun ja hyvinvointiosasto järjesti erilaisia koko perheen tapahtumia. pidettiin nuorteniltoja Vaalan eri kohteissa kuten Uiton satamassa ja Sahanrannan uimarannalla. Heinäkuussa järjestettiin joka perjantai Sahanrannan uimarannalla nuorten

			ilta, sekä koiran kanssa-lenkkeilyä, joissa nuorilla oli mahdollisuus keskustella mm mieltä painavista asioista koronaepidemian aikana. Myös etänuokkari Discordissa toim heinäkuussa.
Turvallinen lapsuus	Turvallinen asuinympäristö ja leikkipaikat. Kunnan kiinteistöjen ja leikkipaikkojen säännölliset tarkastukset ja havaittujen puutteiden korjaukset.	Kunnan tekninen osasto, yksityisten kiinteistöjen omistajat. Käyttäjät ilmoittavat puutteista. Lions Club Vaala, yläkoulun Liikennefoorumi Liikenneturvan kanssa. Liikenneturvallisuustyöryhmä järjestöt, kyläyhteisöt, varhaiskasvatus, koulu, hyvinvointiosasto, nuorisotyö	
	Kylänraitti ja leikkipaikat siistejä (yhteiset siivoustalkoot toukokuussa). Polut, reitit, uimarannat.	Kunnan tekninen osasto, yksityisten kiinteistöjen omistajat. Käyttäjät ilmoittavat puutteista. Lions Club Vaala, yläkoulun Liikennefoorumi Liikenneturvan kanssa. Liikenneturvallisuustyöryhmä järjestöt, kyläyhteisöt, varhaiskasvatus, koulu, hyvinvointiosasto, nuorisotyö	Valmennuspajan asiakkaat siivosivat keväällä Sahanrannan luontopolun ympäristön.
	Liikenneturvallisuuden kehittäminen, erilaisia kampanjoita #pysähdysuojatieneteen Sivukylillä asuvien lasten koulukyytien odottamisesta turvallista: aloite+selvittelytyö #valokampanja: sivukylillä asuville lapsille otsalamput; selvitetään mahdollisuutta lahjoitukselle.	Kunnan tekninen osasto, yksityisten kiinteistöjen omistajat. Käyttäjät ilmoittavat puutteista. Lions Club Vaala, yläkoulun Liikennefoorumi Liikenneturvan kanssa. Liikenneturvallisuustyöryhmä järjestöt, kyläyhteisöt, varhaiskasvatus, koulu, hyvinvointiosasto, nuorisotyö	Liikenneturvallisuustyötä on tehty yhtenäiskoulun oppilaiden, ikäihmisten ja kehitysvammaisten kanssa mm-palkitsevalla kampanjalla pyöräilykypärän käytöstä.
	Kasvatuksessakin huomioidaan paikallisuus; luonto ja siellä liikkuminen, eläimet, erätaidot.	kaikki	Kesän koko perheen tapahtumia kohdennettiin luontoon ja luonnossa

			liikkumiseen kannustettiin.
	Koulutus lasten parissa työskenteleville ammattilaisille sekä julkisen että kolmannen sektorin toimijoille päihteiden käytön tunnistamiseksi. Ehkäisevän päihdetyön ohjelman malli + EHYT ry		Osallistuttu EHYT ry:n koulutuksiin.
	Seurakunnan tarjoamat Lapsiperheaamu (kerran kk), lapsiparkki keskiviikkoisin ja Perhekerho torstaisin tavoittavat hyvin ja laajasti vaalalaisia pikkulapsiperheitä, myös erityistä tukea tarvitsevia.	seurakunta	Diakonin aamupuuro on aloittanut toimintansa elokuun alusta ja toteutuu 2 kertaa kuukaudessa. Kerhot ovat käynnistyneet syksyllä normaaliin tapaan. Muksuparkki on ollut tarjolla joka toinen perjantai. Perhekerho on joka keskiviikko. Iltaperhekerhon kokoontuu kerran kuukaudessa. Lisäksi on alkanut sählykerho 6-9-luokkalaisille.
	Yhteistyön kehittäminen kunnan, Oulunkaaren, järjestöjen kanssa. MLL:n perhekahvilatoiminnan ja srk:n perhekerhon toiminnan yhdistäminen jatkossa.	kunta, seurakunta, Oulunkaari, MLL	Ikäkausiverkostot kokoontuivat 3 kertaa. Huhtikuun ja elokuun tapaamiset järjestettiin kokonaan etänä. Meidän Vaala – tilaisuus järjestettiin tammikuussa teemalla Ikäihmisten kotona pärjääminen
	Koulukiusaamiseen puuttuminen. Paras kaveri- hanke, toiminnallinen puuttuminen. Tukioppilastoimintaa alakouluihinkin. Vaalaan muuttavien perheiden, lasten ja nuorten erityinen huomiominen	koulu, vanhempainyhdistys, hyvinvointiosasto, MLL, srk	Järjestettiin yhteistyössä tukioppilaiden, Vaalan 4H-yhdistyksen, Vaalan seurakunnan ja VERTY- hankkeen

	kaikkialla; miten uudet löytävät paikkansa?		kanssa kaikille 7. luokan oppilaille ryhmäytymispäivä nuorisotila Ampparilla. Toimintaa on tarkoitus jatkaa talven aikana, mikäli tilanne sallii. Koulun kanssa tehdään yhteistyötä mm auttamalla luokkien ryhmähengen paranemista niin peruskoulussa kuin lukiolla tavoitteena kiusaamisen väheneminen, luokkahengen, lasten ja nuorten opiskelumotivaation ja hyvinvoinnin paraneminen. Erityisesti jos luokassa hankalia tilanteita on toiminta koko kouluvuodenkin kestävä. Koulunuorisotyön AVI:n erityishankehakuun jätetty hakemus
	Lasten vanhempien ja lasten päihteiden ongelmakäytön ja peliriippuvuuden tunnistaminen ja niihin puuttuminen. Tiedon jakamista ja avoin puhuminen haasteellisistakin asioista.	Perhepalvelut, varhaiskasvatus, koulut, hyvinvointiosasto	somessa (instagram ja facebook) on tiedoitettu säännöllisesti mm. mistä lapset, nuoret ja aikuiset voivat hakea apua mm.oman päihteidenkäytön, vanhempien päihteidenkäytön ja/tai perheväkivallan ollessa haasteena.
	Lapsiperheet saavat tarvittaessa tukea varhaisessa vaiheessa.	Perhepalvelut, varhaiskasvatus, koulut, neuvola, perheet	Lapset puheeksi menetelmä käytössä päiväkodilla.

	Esim. Lapset puheeksi –menetelmä, Vanhempainkoulu murrosikäisten lasten vanhemmille sekä alle 10-vuotiaiden lasten vanhemmille. Matalan kynnyksen avun näkyväksi tekeminen (uusiutuville nettisivuille)-seudullinen palvelunumero, Palveluohjaajan työn näkyväksi tekeminen.	Kaikille Eskareiden perheille tarjotaan Lapset puheeksi-menetelmää.	Koronaepidemian aikana tehostettu palveluohjausnumeroiden markkinointia poikkeusolotiedoissa sekä hyvinvointijohtajan/kunnanjohtajan FB-liveissä
	Seurakunnan diakoniatyö tarjoaa vapaaehtoista perhetyötä sitä pyytävälle. Yhteistyön lisääminen ja yhdessä vapaaehtoistyöntekijöiden hankkimen, koulutus ja toiminnan organisointi, jotta saataisiin matalan kynnyksen apua perheille, lapsille ja nuorille (tukihenkilötoiminta). Yhteistyössä Oulunkaari, kunta, järjestöt. Oulunkaarella omaa Perhehoidonkoulutusta palkatuille tukihenkilöille (joista myös pula), jota voitaisiin käyttää koulutuksessa. Ystäväperhetoiminta. Ilta- ja iltaparkkitoiminta. Muksuparkkitoiminnan varmistaminen.	Seurakunta, Oulunkaari, kunta, järjestöt, 4H	Vapaaehtoisten koulutus järjestettiin helmikuussa, samalla sovellettiin Voimaa vanhuuteen liikuntaystäväkoulutusta.
	Vaala-setelin kehittäminen. MLL:n vauvalahja neuvolan kautta.	Hyvinvointipalvelut, MLL (Lions+kunta)	Vaala-seteli: sähköistä alustaa ei ole
	Maksuttoman IP- ja AP-toiminnan kehittäminen. Mahdollisimman monelle tarjolle.		Maksuton
	Perheväkivallan vastainen työ	Oulunkaari ja kunta.	somessa kerrottu erilaisista palveluista, joista kuntalaisemme voivat hakea apua ja mm. valtakunnallisista palveluista kuten nollalinja.fi. Julkaistu myös aiheita käsitteleviä artikkeleita.
Hyvinvoivat, terveet lapset	Vaala osallistuu THL:n FinLapset–Lasten, nuorten ja perheiden terveys- ja hyvinvointiseurantaan. Vuonna 2020 toteutetaan seuraava tiedonkeruu (ensimmäinen FinLapset -nimellä), ja se	THL	Otos liian pieni, tuloksia ei saa Vaalan osalta

	kohdistuu 3–6 kuukauden ikäisiin vauvoihin ja heidän perheisiinsä. Seuraava 4-vuotiaisiin lapsiin ja heidän perheisiinsä kohdistuva tiedonkeruu on puolestaan vuonna 2022. Tiedonkeruu toteutetaan posti- ja verkkokyselyllä. Kutsukirje ja tutkimusmateriaali lähetetään kohderyhmään kuuluville postitse kotiin.		
	Kouluruokailun merkitys ja arvostus sekä terveelliset ateriat ja hyvät käytöstavat. Sydänmerkkiateriat ja lähiruoka. koulun välipala, valvontaruokailun kehittäminen, säännöllisen ateriarhythmin tärkeyden opettaminen, hammasterveyden huomioiminen (xylitol?), erilaiset opettavat konkreettiset näyttelyt terveellisestä ruokavaliosta	Oppilasravintola Sapuska, varhaiskasvatus ja perusopetus	Koulu jakoi kouluruokaa ruokakasseissa kaikille sen haluaville koululaisille kaksi kertaa viikossa poikkeustilan aikana. Hävikkiruokapäivä toteutettu yhtenäiskoululla sekä ruokailussa, että opetuksessa. Saatu palaute, hävikkiruokan määrä
	Neuvola- ja kouluterveystarkastukset suositusten mukaisesti. Neuvolan kotikäynnit tarjotaan kaikille raskaana oleville sekä synnytyksen jälkeen. Uusi kokeilu: Lapsiperheiden kotipalvelu ilmaiseksi tietyksi ajanjaksoksi kaikille vastasyntyneille. (vaatii työntekijäresurssia lisää.)	Oulunkaari	Toteutuvat suunnitellusti
	Kehu lasta päivittäin-kampanja. Hyvinvointiosasto somekampanjointi.	Hyvinvointipalvelut, varhaiskasvatus, koulut, järjestöt	Saadut tulokset
	Opettajien positiivisen pedagogiikan-koulutus Vanhempainyhdistys toimii aktiivisena linkkinä koulun ja kodin välillä. Vanhempainyhdistys tiedonkerääjänä esim. perhekeskustoiminnan tarve. Toimenpiteiden miettiminen vanhempien vastuun aktivointiin, miten saadaan vanhempainillat kiinnostamaan ja aikuiset tulemaan paikalle ja osallistumaan.	päiväkoti, koulu, vanhemmat järjestöt Vaaan viestintätiimi Vaaan Lions Club + koulu Hyvinvointipalvelut Oulunkaari, Vaaan kunta Sivistysosasto Neittävän kyläyhdistys	Poikkeusajalta hyviä kokemuksia etäyhteyksien hyödyntämisestä, tätä kannattaa hyödyntää jatkossa mm. Koulun ja kodin yhteistyössä. Näitä tullaan kehittämään myös lisää mahdollisesti

	Uuden teknologian hyödyntämistä selvitetään mm. vanhempainiltojen striimaus / lukion mediakurssi. Oppilaskunnan toiminta lisää hyvinvointia ja osallisuutta. Tiedottamisen kehittäminen, yhteistyö tiedottamisessa, wilma-viestinnän kehittäminen: positiivinen kannustaminen. Ilmaisutaidon kehittäminen (perhekerho). "Koulumummu ja -pappa" -toiminta "Hammaslääkärikummi" -toiminta.		marraskuussa alkavassa koulunuorisotyö-hankkeessa, jonka päätös tulee lokakuussa 2020.
	Palkattu varhaiserityisopettaja. Erityisen tuen tarpeessa olevien lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen.	Oppilashuolto-yhteistyö, sivistysosasto, hyvinvointiosasto, Oulunkaari	Erityisopettaja palkattu Haettu koulunuorisotyöhön hankerahoitusta AVI:lta
	Ammattilaisten kouluttaminen: MTEA:n ja NMEA:n koulutusta lasten -, nuorten ja perheiden kanssa työskenteleville. Nepsy-tietämystä niin koteihin, toisille lapsille/ nuorille kuin työntekijöille. Haasteellisesti käyttäytyvien lasten ja nuorten kohtaaminen- koulutusta. Hyvinvoivan kasvuyhteistyömallin käyttöönotto. Yhteiset koulutukset, jotka sopivat kaikille lasten- ja nuorten ja perheiden kanssa toimiville. Suunnitellaan ja järjestetään säännöllisesti yhteisiä etäkoulutuksia, jotka sopivat kaikille lasten- ja nuorten ja perheiden kanssa toimiville, esim. nepsy-koulutusta ja haasteellisesti käyttäytyvän lapsen tai nuoren kohtaaminen-koulutusta. (koulutussuunnitteluryhmä?)	Oulunkaari ja hyvinvointipalvelut	Mieli ry:n hankehakuun osallistuttu (sivistys- ja hyvinvointiosasto). Mikäli hanke saa rahoituksen, ammatilaisten mielenterveysosaamisen vahvistaminen mahdollistuu koulutusten kautta
	Varhaiskasvatus: ensimmäinen vaskeskustelu käydään lapsen kotona perheen sitä halutessa	varhaiskasvatus	

	Luonnon näkyminen enemmän kaikessa mitä tehdään mm. koulutyö ja varhaiskasvatus. (Kunnan imago)	koulu, varhaiskasvatus	Luonto vahvasti läsnä kesän toiminnoissa.
	Kohtaamispaikkatoiminnan kehittäminen	Oulunkaari, hyvinvointiosasto	Huomioidaan HYKE-suunnittelussa.
Vaala-hengen kasvattaminen	Kannustetaan ja tuetaan lasten kehittyviä osallistumisen taitoja sekä osallistetaan huoltajia	varhaiskasvatus, koulut, hyvinvointiosasto, järjestöt	Koronarajoitukset
	Kunnalle facebook-sivut, joilla saa vain kehua #hyvävaala-kampanja		
	Luonnon ja Vaalan omintakeisuuden näkyminen kaikessa mitä teemme :)		Somessa markkinointu paljon Vaalan luontoa ja sen moninaisuutta.
	Erilaiset tapahtumat esimerkkinä Vaalan Merirosvot Kyläliön tapahtumat-avoimet ovet tapahtumat	Kulttuuriklubi Kyläyhdistykset	Kyläturvallisuuskoulutus toteutettu
	Erilaiset omankylän kampanjat esim. #Vietäviikonloppulapsesiäläkännykkäsikannssa		
	Retkeilyä, ohjattuja toimintoja koko perheille ympäri vuoden.		Kesällä järjestetty ohjattua retkeilyä Vaalan lähikohtesiin.
	Vaala-päivän kehittäminen: Kehutaan Vaalaa kilpaa- ohjelmanumeroksi Kierretään paikkakunnan Helmikohteita #HyväVaala- teema		Vaala-päivät peruttu 2020

Nuoret

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho ja resurssit	Arviointi osavuosisikatsaus
Jokaista nuorta kannustetaan omatoimisuuteen, oman elämänsä hallintaan sekä vastuuseen valinnoistaan	Neljän kk mittainen AIKO-kehittämishanke Tsemppi-nuorisotyön mahdollisuudet sivukylillä/ jalkautuvaa nuorisotyötä sivukylille. Nuorten harrastushankkeen mahdollisuuksien selvittäminen (liikunta, kulttuuri, moottorikerho, eräily). Eräkummi- ja leiritoiminnan kehittäminen. (Neittävän kyläyhdistys).	sivistysosasto, hyvinvointipalvelut Metsästysseurat, Riistanhoitoyhdistys, Vapaa-ajankalastajat, Vaalan kulttuuriklubi, 4H järjestöt	Poikkeustilan aikana käyttöön otettu discord-nuorisotila on mahdollistanut myös

	Nuorten illat, lisätään tapahtumia sivukylillä. Kannustetaan vanhempia yhteisten kyytien organisoimiseen. Yhteisten kyytien mahdollistaminen sivukyliltä harrastuksiin urheiluseurojen/ kyläyhdistysten organisoitavaksi. Joustavaa koulupäivää ja koulun kerhotoimintaa kehitetään ja monipuolistetaan jatkuvasti. Koulun kerhot tiistaisin, keskiviikkoisin ja torstaisin. Moottorikerhon suunnittelu jatkuu. Paikkaa kartoitettu ja se vielä puuttuu.		haasteellisten matkojen päässä asuvien nuorten tasavertaisen mahdollisuuden osallistua etänuokkarille. Moottorikerhotoiminta saatiin aloitettua juuri ennen poikkeustilaa. Koulu on tehnyt kyselyn kerhotoiminnasta huoltajille, kehitysehdotuksia on saatu. Koululla on kerhotunti yläkoululaisille jokaisena arkipäivänä keskellä päivää. Kerhojen monipuolisuutta lisättiin. Nuorisotyötä on viety koululle mm osallistumalla useita kertoja viikossa koulun Parkki-toimintaan, jossa ovat ne nuoret, jotka eivät tahdo osallistua kerhoihin.
	Harrastusrahaston perustaminen valmistelussa. (Kunnanjohtaja)		
	Tunnistetaan päihteiden ongelmakäyttö sekä peliriippuvuus. Matalan kynnyksen päihdepalvelut ovat saatavissa ja palveluiden ohjaus toimii. Luodaan matalan kynnyksen monialainen työryhmä, jonka avulla pystytään auttamaan ko. ongelmista kärsiviä (vrt. varhaiskasvatuksen LATU-ryhmä). Etsivän nuorisotyöntekijän ehkäisevän päihdetyön osaamisen hyödyntäminen. Erilaisten ehkäisevän päihdetyön työvälineiden käyttöönotto.	Hyvinvointiosasto Koulu Kunnan omat asiantuntijat, kuten koulupsykologi, kuraattori, etsivä nuorisotyöntekijä Ulkopuoliset luennoitsijat Kaupat Oulunkaari	Poikkeustilan aikana on jaettu somessa normaalia enemmän lapsille/nuorille tietoa erilaisista auttavista tahoista niin omassa kunnassa kuin valtakunnallisesti Poikkeustilan aikana myös keskusteltu nuorten kanssa päihteisiin liittyvistä haasteista mm. Yksilökeskusteluissa sekä discordin etänuokkarilla. Koululla on toiminnassa Nuuska-agentit sekä Juteltasko-mallit ehkäisevän päihdetyön

	Kampanja alkoholin, huumeiden välittämisestä ja myynnistä alaikäisille.		malleista. Nuuska-agenttien toimintaa on Vaalassa laajempaa kuin pelkkään nuuskaan liittyvää ja heidän kanssaa suunnitellaan jatkuvasti ehkäisevää päihdetyön toimintaa, jota toteuttaa ikäistensä parissa. Nuuska-agentit kutsuttiin puhumaan valtakunnallisille päihdepäiville toukokuussa 2020, mutta koronan takia tämä siirtyi vuoteen 2021.
	Päihteistä puhuminen alakoulun vanhempainilloissa mm. Juteltasko-päihdetuunnit sekä vanhempainilta 4.-5.-luokalle keväällä 2020. (Etsivä nt ja kuraattori) Kouluun on koulutettu Ehyt ry:n oppien mukaiset Nuuska-agentit, jotka syksyllä 2019 jo kierisvät 5.-7.-luokat.Toimintaa jatketaan 2020. Ennalta ehkäisevän päihdetyön eli EPT-viikkoon osallistuminen 2020 syksyllä osallistuminen. Poliisien ja huumekoirien vierailut Ampparille. Energiajuomiin ja alkoholittomaan siideriin liittyvä kampanja; ei myyntiä alle 15-vuotiaille. Ehkäisevän päihdetyön ohjelman malli + EHYT ry Nuorisotyössä, koululla ja koko kunnassa hyödynnetään mm. Ehyt ry:n tarjoamia koulutuksia monipuolisest	Hyvinvointiosasto Koulu Kunnan omat asiantuntijat, kuten koulupsykologi, kuraattori, etsivä nuorisotyöntekijä Ulkopuoliset luennoitsijat Kaupat Oulunkaari	Juteltasko-tunnit ja vanhempain-ilta 5.luokalle pidettiin helmikuulla. Nuuska-agenttien kouluttamista on jatkettu, mm. lisäkoulutusta etänä nuuskasta. Suunnitellaan miten toimintaa jatketaan viimeistään syksyllä mahdollisista rajoituksista huolimatta esim. Teamsin välityksellä pidettävät tunnit. Ehyt ry:n nuuskakoulutus 18.5.20 NikotiiniPakka hankkeen valmisteluun osallistuttu yhteistyössä nuuska-agenttien kanssa. Hanke PPSHP:n PTH yksikön hakema terveyden edistämisen määrärahasta
	Varhainen apu nuorille. Etsivä nuorisotyö löytää alle 29 – vuotiaat nuoret, jotka eivät pääse koulutukseen tai löydä töitä. Nuorten seinätön työpaja auttaa opiskelu-, työkokeilu- tai työpaikan löytämisessä.	Etsivä nuorisotyöntekijä Nuorten työpaja ja yksilövalmentaja TE-toimisto Järjestöt (mm. Lions Clubin avustus)	Nuorten työpajalla asiakkaina 13 nuorta (08/20). Koronan vuoksi peruuntuivat mm. nuorten yksilövalmentajan sopimat koulutuskokeilut, nuottavalmennus ja työpaikkavierailut. Nuorten työpaja siirtyi

			toukokuuksi Discordiin, ja kesäkuussa palattiin pienissä ryhmissä työpajalle. Etsivä nuorisotyöntekijän asiakkaita 19 kevään aikana, syyskuun loppuun mennessä 21 nuorta, joista noin puolet ovat 16-20-vuotiaita. Asiakkaista n 30%:lla on keskeytynyt toisen asteen ammatillinen tutkinto. Etsivä ollut poikkeustilan aikana paljon somessa näkyvillä ja tavoitettavissa mm. Messenger, whatsapp-ryhmät, Instagram ja discord.
	Lisätään nuorten osallistumismahdollisuuksia.		Discord-etänuorisotila: Nuorten Vaala Ohjatut liikuntatuokiot käytössä fobiassa. Nuorisoneuvosto kerää tietoa nuorilta .
	Hyvinvointia edistävien palveluiden hankkiminen-edistetään monipuolista harrastamista Vaala-setelin avulla esim. Moottoripajatoiminta	Hyvinvointipalvelut	Poikkeusoloaikana kehitetty digipalveluita myös nuorten liikunnan edistämiseen: PT-valmennus yläkouluikäisille, alakouluikäisille temppuiluliikuntaa etänä Poikkeusolojen aikana tarjolla maksuotonta digijumppaa kuntalaisille.
	Hyvinvointipalvelut järjestää vuosittain nuorille tapahtumia ja retkiä. Lasketteluretki?	Hyvinvointipalvelut Vaalan 4H Vaalan kulttuuriklubi	Poikkeustilankin aikana discordissa järjestettiin nuorten toivoman tubettajan Mauttoman vierailu 4.5. 2020. Discordissa nuoret järjestivät myös kaikille avoimen Minecraft-pelitapahtuman 8.5.2020. Hiihtolomalla järjestettiin lasketteluretki sekä ilmainen puuhaleiri Ampparilla.

	Vaalan karhun hanke selvittää myös kyyditysasioita. Mestari-Kisälli-hanke	Vaalan Karhu	
	Nuorisotila Ampparin aukioloaikoja lisätään mahdollisuuksien mukaan (fobiat ja torstaitupa)-ostopalvelumahdollisuuksien selvittäminen. Fobiat perjantaisin, kolme eri ryhmää ikäkausittain jaettuna. Fobioihin tarvitaan kaksi valvojaa joka kerta 2020. Torstaitupa avoinna torstai-iltaisina yläkouluikäisille ja sitä vanhemmille. (etsivä nuorisotyö)	Hyvinvointipalvelut 4H	Kesällä nuorteniltoja järjestettiin viikottain ulkotapahtumina. Syksyn aikana toimintaa on jaettu kahdelle päivälle. Nuorteniltojen kävijämäärä kasvaa tasaisesti. Nuorten toiveena on ollut livenuokkari. Torstaitupa on syksyn ajan jatkunut yhä discordissa, koska se saavuttaa siten parhaiten myös vaalalaiset muualla opiskelevat sekä hankalien kulkuyhteyksien päässä asuvat nuoret. Ikähaitari on ollut 15-28-vuotta.
	Vanhempainyhdistyksen toiminnan kehittäminen. Vanhempainyhdistys tiedonkerääjänä esim. perhekeskustoiminnan tarve. Kunnan omistamien tilojen käytön arviointi.	Vanhempainyhdistys koulu	Ei ole edennyt.
	Nuorille liikunnan harrastustilat veloituksetta ohjattuun toimintaan	Liikuntatilat, hyvinvointikoordinaattori, liikuntajärjestöt	Liikuntatilat maksutta käytössä.
	Koko perheen olympialaiset 2020.		
	Koulu kannustaa osaltaan jokaista lasta löytämään itsestään omat vahvuutensa. Koulu auttaa lasta yksilönä, joka otetaan huomioon kokonaisuutena. Koulu tekee monialaista yhteistyötä muiden toimijatahojen ja kotien kanssa. Koulun tehtävä on opettamisen ohella myös kasvattaa yhteistyössä kotien kanssa.	Koulu ja lukio: opettajat ja koulun muu henkilökunta, perheet, vanhemmat, hyvinvointipalvelut, seurakunta, vanhempainyhdistys, oppilaat. Nuorisoneuvostolla käytössä talousarvioon kirjattu määräraha. Hyvinvointipalvelut,	Nuorisoneuvosto on täydentynyt kuudella uudella varsinaisella jäsenellä ja varajäsenillä. Toiminta on lähtenyt hyvin käyntiin. Uuudet jäsenet on perehdytetty toimintaan yhdessä vanhempien jäsenien kanssa yhteisessä illassa.

	Uuden teknologian hyödyntämistä selvitetään mm. vanhempainiltojen striimaus / lukion mediakurssi. Nuorisoneuvosto ja oppilas- ja opiskelijakunnat toimivat aktiivisesti. Nuorisoneuvostoon otetaan mukaan 6.-luokkalaisia 2020. Oppilas- ja opiskelijakuntien toiminta lisää hyvinvointia ja osallisuutta. Tukioppilastoiminta on aktiivista ja sitä kehitetään jatkuvasti, koulukummit-toiminta jatkuu	neuvoston sihteerinä hyvinvointikoordinaattori. Koulujen oppilaskunnat ja vastuuopettajat Nuorisoneuvoston edustajalla on osallistumis- ja puheoikeus lautakuntien, kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston kokouksissa.	Tukioppilaat mukana ryhmäytymispäivien suunnittelussa ja toteutuksessa. Käynnistetään lapsiparlamentti-toiminnan perustaminen ja toiminnan suunnittelu
	Koulukopparitoimintaa jatketaan.	Hyvinvointipalvelu, perhe, oppilas, koulu: opettajat, kuraattori, koulupsykologi	Koulukopparilla on ollut asiakkaita sekä ala-, että yläkoululaisissa että lukiolaisissa. Koululaiset on saatu kouluun tai muun avun piiriin. Toiminta oli käynnissä myös poikkeusaikana, mutta etäyhteydellä.
Nuoret kesätöihin	kesäsetelityöllistäminen	hyvinvointipalvelut Vaalan 4H Kunnan eri hallintokunnat Yritykset ja järjestöt	Vaalan kunta jakoi 60 kesätyöseteliä keväällä 2020. Vaalan 4H- yhdistykselle osoitettiin 15 kesätyöseteliä tuosta määrästä.

Aikuisväestö / työikäiset

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho ja resurssit	Arviointi osavuosikatsaus
Työttömyyden ehkäisy ja työttömyyskierteen katkaisu	Avoimet työpaikat ja työnhakijat kohtaavat. Yritysten ja kunnan välinen yhteistyö. Työtä hyvässä seurassa – PoPLi:n hanke VERTY -hanke		Osa avoimista työpaikoista ei ole kohdannut työttömiä eli kohtaamisongelma
	Oppisopimuskoulutuksen edistäminen. Palkkatuki. Työkokeilu. Koulutukseen ohjaus. Työkykyä ja hyvinvointia luonnosta -hankkeen toimenpiteet Lähde -hankkeen toimenpiteet	Hyvinvointiosasto ja hallinto-osasto, Työkykyä ja hyvinvointia luonnosta -hanke (2017-2020), Lähde-hanke (Oulunkaari 2017-2020), hyvinvointipalvelut ja kansalaisopisto	Hankeraportit Kirjastossa oppisopimuskoulutuksessa 1 hlö, 17.10.-31.12.2020 Työpajalla oppisopimusopiskelija (Työvalmentaja) 1.1. – 31.12.20

	Kyläyhdistykset työllistäjinä. Kyläyhdistystoimijoiden kouluttaminen ohjaajiksi - selvitetään. Kyläyhdistysten yhteisen työvoimapolitiittisen hankkeen mahdollisuuksien selvittäminen	Kyläkierrokset kyläyhdistysten ja yritysten yhteistyö	Verty-hanke on aloittanut 1.5.2020: kyläyhdistysyhteistyötä, jossa kannustetaan yhdistyksiä työllistämään, on aloitettu.
	Mestari-kisäli -mallin käyttöön ottaminen	Kunnan työllisyystiimi kyläyhdistykset	Vaatii kehittämistä
	Ohjaamo toiminnan käynnistämisen mahdollisuuksien selvittäminen: palveluohjauksen kehittäminen	Hyvinvointipalvelut työllistämistiimi Oulunkaari	Hyvinvointisuunnittelijan tehtävänkuvassa ohjaamotoiminnan käynnistäminen 09/20 alkaen
Työttömän hyvinvoinnin lisääminen ja työllisyysmahdollisuuksien parantaminen	Pitkäaikaistyöttömien terveystarkastuksien jatkaminen. Psykiatrisen sairaanhoitajan palveluiden näkyväksitekeminen TYP -toiminta	Oulunkaaren kuntyhtymä	Terveystarkastukset ovat jatkuneet. Psykiatriset palvelut ovat myös toimineet hyvin samoin TYP-toiminta.
	Osallisuuden vahvistaminen: · Tiedottaminen eri osallisuuden mahdollisuuksista · Meidän Vaala-tilaisuudet · Työikäiset verkoston toiminta		MSL:n hankesuunnitteluun osallisuuden edistämiseksi osallistuminen 09/20 alkaen Avoimia yleisötilaisuuksia ei järjestetä loppuvuoden aikana.
	Kuntouttava työtoiminta. Yksilövalmennus. Työvalmennuksen (nuoret, aikuiset) kehittäminen.	Työkykyä ja hyvinvointia luonnosta -hanke (2017-2020) Yksilövalmentajan ja sosiaalihoitajan yhteistyön tiivistäminen Hyvinvointipalvelut ja kansalaisopisto (liikunta ja kulttuuri) Kuntouttavan työtoiminnan ohjaaja.	Asiakas saa tarvittaessa yksilöllistä elintapaohjausta. Yhteistyö sosiaalihoitajan kanssa on tiivistynyt (Kuntouttava työtoiminta ja yksilövalmennus). Työvalmennusta ja työhönvalmennusta pitää edelleen kehittää kunnan eri työpisteissä, yrityksissä ja yhdistyksissä.

			Työvalmentaja 50 % nuoret ja 50 % aikuiset
Yrittäjyyden edistäminen ja olemassa olevien yritysten toimintaedellytysten turvaaminen	Kunnan strategian mukaisesti		
	Yrittäjien välisen yhteistyön kehittäminen. Geopark-yritysyhteistyön kehittäminen: -matkailukehittämissuunnitelman toteuttaminen · GEOPARK –kurssi kansalaisopistoon Kotiseututuntemuksen lisääminen. Retkeilypaikat merkitty.	Elinkeinopalvelut Hyvinvointiosasto Säräisniemen museo- ja kotiseutuyhdistys	Geopark-kurssi jatkuu koronakeskeytyksen jälkeen
	Kohtaamispaikkatoiminnan selvittäminen -Kahvilakulttuurin edistäminen		Kulttuuriklubi käynnisti Fobioiden yhteydessä vanhempien kahvihetkitoimintaa. Keskeytyi koronan vuoksi
Päihteiden käytön vähentäminen	Matalan kynnyksen päihdepalvelut ovat saatavissa ja palveluiden ohjaus toimii. Etsivän nuorisotyöntekijän ja psykiatrisen sairaanhoitajan osaamisen hyödyntäminen.	Vaalan kunta, Oulunkaari	Hyvinvointisuunnittelijan tehtävänä 09/20 alkaen
	Ohjaamopalveluiden selvittäminen sosiaalisen kuntoutuksen mahdollisuuksien selvittäminen osana VERTY-hanketta	Oulunkaari Hallinto-osasto Hyvinvointiosasto	Hyvinvointisuunnittelijan tehtävänä 09/20 alkaen Sosiaalista kuntoutusta sekä kuntouttavaa työtoimintaa ei voi rahoittaa ESR-hankkeilla.
	Päihteiden ongelmakäytön varhainen tunnistaminen ja siihen puuttuminen.	Neuvola, varhaiskasvatus (Lapset puheeksi - menetelmä), koulu, sosiaalityö. Tiivis yhteistyö.	
	Kuntalaisten kutsuminen mukaan harrastuksiin. - uusille kuntalaisille tervetulokirje	Järjestöt, yksityiset henkilöt, vapaa-ajan asukkaat, kulttuurikummit- ja	Ei vielä toteutunut

		liikuntakaveri-toiminta Hyvinvointipalvelut	
Hyvät harrastukset hyvinvoinnin edistäjinä	Erätoiminnan, harrastustoiminna ja luontomahdollisuuksien hyödyntämisen kehittäminen, ammutaharrastuksen kehittäminen. Moottorikelkkareitit kuntoon! Selvitetään lemmikkieläinharrastajayhdistysten toiminnan markkinointia. Harrastusmahdollisuuksien kartoittaminen ja näkyväksi tekeminen kunnan uusiutuville nettisivuille. Avoimet ovet Alatalolle: kannustetaan järjestämään avoimien ovien päivä harrastusmahdollisuuksia tarjoaville tahoille Erityisryhmien huomioiminen harrastustoiminnoissa. Kirjaston harrastusmahdollisuuksien näkyville tekeminen: urheiluvälinelainausta, olokolo, näyttelyt, työpajat	Oulujokivarren ampujat, metsästysseurat Vaaan kulttuuriklubi Vaaan kehitysvammaisten tuki ry	Kirjasto suljettu 3-5/2020 Näyttelyt, Kirjastonpäivä tapahtuma (mm. liikuntavälineiden esittelyä) sekä Marttojen vierailupäivä peruttiin.
	Whatsapp-ryhmien perustaminen: kimpakyytien organisointi harrastuksiin pääsemiseksi.	Kyläyhdistykset ja urheiluseurat	Selvitellään kimpakyyttisovelluksen käyttöönottoa
	Kansalaisopiston kurssitarjonnan pitäminen monipuolisena myös sivukylillä.	Kunta, Kansalaisopisto	
	Matkailuopas –koulutusmahdollisuuksien selvittäminen		

Senioriväestö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho ja resurssit	Arviointi osavuositarkastus
Voimavarana varhaisseiniirit	Aktiivinen eläkeläis- ja erityisjärjestöjen toiminta.		Tuetaan avustuksin
	Senioreiden jumpparyhmät, uintiretket ja kuntosalipalvelut. Säräisniemen tai Veneheiton koululle kokeilukäyttöön AC-laitteet.	Hyvinvointikoordinaatori, Rokuan kylpylä, Vaaan fysioterapia, Yhdistykset	Seniorien uintiretket, sekä kuntosalivuoro toimivat poikkeustilaa saakka viikottain. Osallistujia oli

	Selvitetään, voiko Seniorikammaritoimintaa hyödyntää jumppien näyttämisessä. Säräisniemellä jumppa tiistaisin. Selvitetään mahdollisuutta järjestää alakoululaisten kerho, jossa Seniorikammarin lukuhetkiä kokeiltaisiin. Seurakunnan hartaushetki välitetään AC-laitteilla ikäihmisille. Uintitekniikan opetus, selvitetään mahdollisuutta?!		kummassakin noin 30/ kerta. Vertaisohjaajat ovat vetäneet digijumppaa noin kaksi kertaa kuukaudessa poikkeustilaan saakka. Poikkeustilan aikana digijumppaa tarjottiin facebookissa Live-lähetystenä kerran viikossa toukokuusta alkaen.
	Seurakunnan ja yhdistysten vapaaehtoistoiminnan kehittäminen: järjestetään yhdessä vapaaehtoistoiminnan koulutus, johon liitetään liikuntakaveri-koulutusta	seurakunta ja yhdistykset	Vapaaehtoistoimintaa Kehitettiin ja järjestettiin yhteistyössä seurakunnan kanssa vapaaehtoistoiminnan peruskurssi, ulkoiluystävä koulutus, sekä vertaisveturi koulutus. Osallistujia oli reilu 10. Oulunkaaren kotihoidon kanssa on käyty keskustelua voimavarojen yhdistämisestä. Vertaistervarit-hankkeessa Vaala mukana.
Terve ja hyvinvoiva vanhusväestö	Yhteistyössä vanhus- ja vammaisneuvoston sekä muiden järjestöjen kanssa selvitetään eri luontoreittien ja julkisten kohteiden esteettömyysasiat. Toimenpiteet esteettömyyden edistämiseksi suunnitellaan myöhemmin. Vuonna 2020 suunnitellaan ja seurataan esteettömyyden edistämistä. Penkit kylänraitille Selvitellään kauppojen kanssa rollaattorilla tai pyörätuolilla liikkuvien ikäihmisten kauppa-asioinnin helpottamista. Onko esimerkiksi seniorikärryjen hankkiminen mahdollista?	kunta, järjestöt, yritykset Kotiapua sivukylille: kylätalkkaritoiminnan selvittäminen Hyvinvointipalvelut, työllisyyspalvelut, Neittävän kyläyhdistys	Esteettömyyskierros toteutettiin syksyllä 2019. Jatkotoimenpiteitä selvitetään

	Veteraanien yhteiset kahvitukset kerran kuukaudessa (myös avustajat kutsuttuja) ja tervehdyskäynnit veteraanien luona.	Lions Club Vaala Vaalan rintamaveteraanit	tauolla
	Tehdään näkyviksi erilaiset harrastusmahdollisuudet. Hyvinvointikoordinaattori kokoaa liikuntakalenterin tammikuussa.	Kansalaisopisto, hyvinvointipalvelut, järjestöt	Hyvinvointikoordinaattori on koonnut ikäihmisten liikuntakalenterin ja sitä on jaettu noin 300 kappaletta. Lisäksi liikuntakalenteri on julkaistu somessa ja esimerkiksi terveysaseman infotaululla. Lääkärit ja sairaanhoitajat jakavat liikuntakalenteria kohderyhmälle.
	Kulttuuritapahtumat ja retket Seurakunnan retket, leiri/ konsertit/ laulajaiset Kuorojen kevätlaulajaiset Seurakunnan kerhot kuntakeskuksessa, Pelsolla sekä Manamansalossa Pyritään aktiiviseen tiedottamiseen kaikista tapahtumista!	Hyvinvointipalvelut ja järjestöt seurakunta, kansalaisopisto	Helmikuussa toteutui kirkkomusiikki opiskelijoiden konsertti. Seurakunnan kerhot toteutuivat. Maaliskuussa kerhot jäivät tauolle koronan takia.
	Kultaisen iän kotikäynnit Kahvikaveri ja kahvikamari -toiminta Koulutuksiin osallistuminen yhdessä-koordinointi FB-sivuston kautta Liikuntaa yhdessä, tiedottaminen seuratoimintapalstalla, infotv:t, FB-sivut ja ryhmät Mökkiläisten huomioiminen tiedottamisessa esteettömät nettisivut, tapahtumakalenterin helppokäyttöisyys Seurakunnan kahvikamari, kotikäynnit ja syntymäpäiväjuhlat ikäihmisille Järjestöjen ja yritysten esittelypäivä senioreille	Järjestöt (kartoitetaan järjestöt, jotka sitoutuvat) yhteistyössä kunnan ja vanhuspalvelujen kanssa Seurakunta	Kahvikamari toteutui, mutta jäi maaliskuussa tauolle koronan takia. Kotikäyntejä tehtiin. Maaliskuusta lähtien kotikäyntityö toteutui puhelimen välityksellä. Syntymäpäiväjuhlat toteutetaan syksyllä. hartaushetkiä kesällä ja syksyn aikana niissä laitoksissa mihin on voinut mennä vierailulle. Seurakuntakerho ja

			Kahvikamari ovat jatkaneet toimintaa syksyllä.
	Mahdollisuus terveelliseen ruokailuun edullisesti oppilasravintola Sapuskassa. Tehostetaan tämän mahdollisuuden tiedottamista! Kotipalvelun ateriat suositusten mukaiset Ylijäämäruoan jakelumahdollisuus selvitetään.	Ruokapalvelut, järjestöt	
	Ilmaiset salivuorot ohjattuun liikuntaan eläkeikäisille.	Kunnanhallituksen päätös Kunnan liikuntatilat (urheilutalo, koulu, Amppari)	Salivuorot ovat ilmaiset.
	Voimaa vanhuuteen mentorointiohjelma. Pyritään edistämään ikäihmisten yli 75-vuotiaiden kotona asumista erilaisin liikunnallisin koulutuksin ja menetelmin.	Hyvinvointipalvelut, Voimaa vanhuuteen sopimuskumppanit	Vertaisohjaajien kanssa osallistuttu erilaisiin koulutuksiin ja valtakunnallisiin Ikäinstituutin koulutuspäiviin ja oppimisverkostoihin. Erikoistumisopintoja ikäihmisten ravitsemukseen ja liikuntaan suoritettu.
	Kotiapua sivukylille: kylätalkkaritoiminnan selvittäminen. Otakantaa.fi kyselyssä esiinnousseiden ikäihmisten kotona pärjäämisen tuen ja kodin ylläpitotöiden järjestämisen selvittäminen		Arjen apua Vaala – toiminnan organisoitu poikkeusoloaikaan Hyvinvointisuunnittelijan tehtäväkuvassa 09/20 alkaen
	Kohtaamispaikkatoiminnan mahdollisuuksien selvittäminen kaikenikäisille	Hyvinvointipalvelut, tekninen osasto, yhdistykset	Hyvinvointisuunnittelijan tehtäväkuvassa 09/20 alkaen
	Etsivän vanhustyön organisoinnin mahdollisuuksien selvittäminen	Hyvinvointiosasto	Hyvinvointisuunnittelijan tehtäväkuvassa 09/20 alkaen
Vanhuksille tilanteeseen	Hyödynnetään teknologiaa osana turvallista kotona asumista.	Oulunkaari	

sopiva hoiva ja hoito	Seurataan ja arvioidaan aktiivisesti uusia teknologisia mahdollisuuksia. Videovälitteinen kotihoito vakiintuu ja toiminta laajenee. Asumisyksiköt ovat toiminnallisia ja yhteisöllisiä koteja. Ikäihmisiä tiedotetaan kodin muutostöiden mahdollisuuksista sekä muista ikäihmisille kuuluvista etuuksista. Selvitetään millaisia mahdollisuuksia on saada tukea liikkumiseen – esimerkiksi kolmipyörä?		
	Ikäihmiset tarvitsevat lisätietoa turvapuhelimen toiminnan periaatteista	Oulunkaari	
	Palvelutarpeenarviointi lain edellyttämällä tavalla. Sosiaali- ja terveysministeriön laatusuositus toteutuu. Palvelut tuotetaan ensisijaisesti kotiin.	Oulunkaari	
	Seurakunnan hartaushetket laitoksissa.	seurakunta	hartaushetkiä kesällä ja syksyn aikana niissä laitoksissa mihin on voinut mennä vierailulle. Seurakuntakerho ja Kahvikamari ovat jatkaneet toimintaa syksyllä.
Turvallinen ja viihtyisä asuinympäristö	Paloturvallisuus Kyläturvallisuuskoulutus SPEK, Pohjois-Pohjanmaan Kylät tai Kainuun Nuotta ry yhteistyö Vuoden 2019 aikana käynnistetään turvallisuussuunnitelman laatiminen ja liittäminen osaksi hyvinvointisuunnitelmaa.	Järjestöt, vanhus- ja vammaisneuvosto, Kainuun pelastuslaitos, SPEK kyläyhdistykset	Järjestettiin SPEK:n koulutusta kylien turvallisuussuunnitelmien työstöä varten, sekä koulutusta oamtoimisesta varautumisesta.
	Vanhusten liikenneturvallisuus: liikenneluotsi toiminnan edistäminen Pyöräilykypärä- ja heijastinkampanja	Järjestöt, vanhus- ja vammaisneuvosto, Oulun poliisi	Liikenneluotsi on valittu.
	Toimintaohjeet huijareiden varalle.	Järjestöt, vanhus- ja vammaisneuvosto, Oulun poliisi	
	Kylätyöntekijän palvelujen laajentaminen koko kunnan alueelle. Selvitetään kyläyhdistysten mahdollisuutta koordinoida toimintaa.	Kyläyhdistykset, kunnan johtoryhmä ja hyvinvointijohtaja kuntouttava työtoiminta	Asiaa selvitetään osana Verty-hanketta. Tuetaan yhdistystoimintaa/ uutta yhdistystoimintaa

			kehittämään "kylätalkkaritoimintaa"
	Varhaiskasvatukset IP-kerhotoiminnan ja ikäihmisten kerhotoiminnan yhteiset hetket/toiminnan yhdistäminen.	Hyvinvointiosasto ja varhaiskasvatus	Ei vielä toteutunut
Vanhuksille mielekäs elämä kotona	Senioripisteen toiminnasta tiedotetaan riittävästi ja toimintaa kehitetään.	Oulunkaari	
	Omaishoito toteutuu optimaalisesti tukien kotona asumista. Omaishoitajien jaksamista tuetaan. Organisoidaan ja tiedotetaan omaishoitajien vapaa –mahdollisuuksista. Selvitellään omaishoitajien muuta jaksamisen tukea. Yhdistykset kokoavat omaishoitoon ja muihin ikäihmisten asioihin liittyviä epäkohtia - yhteistyössä kunnan ja Oulunkaaren kanssa järjestetään tilaisuus, jossa näihin kysymyksiin vastataan. Omaishoitajien hyvinvointikäynnit toteutetaan suunnitellusti niitä haluaville. Seurakunnan omaishoitajien kerho, kirkkopyhät	Oulunkaari, kunta, järjestöt Vaaan seurakunta	Omaishoitajien kirkkopyhä toteutuu 22.11.
	Digitaaliset palvelut osaksi vanhusten mielekästä elämää kotona. Selvitetään miten saadaan nuoret mukaan auttamaan ikäihmisiä digitaalisten palveluiden oppimisessa	Kunta, Oulunkaari, järjestöt	Digituutoritoiminta Oulunkaarella
	Ruokapalvelut kotihoidon tukipalveluna niitä tarvitseville. Päivätoiminta on suunnitelmallista ja kuntouttavaa. Päivätoimintaa toteutetaan kokopäiväisesti yhtenä päivänä viikossa.	Kunta, Oulunkaari	Arjen apua Vaala – toiminnan organisoitu poikkeusoloaikaan. Päivätoiminta keskeytyi poikkeusoloaikana
	Sosiaali- ja terveysministeriön laatusuositus toteutuu ja vanhuspalvelulain 14 § mukaisesti palvelut tulee tuottaa ensisijaisesti kotiin ja arkiympäristöön yhteistyössä verkoston kanssa.	Oulunkaari, omaiset, sosiaali- ja terveyspalvelut, vapaaehtoistyö (yksityiset ja järjestöt)	Arjen apua Vaala – toiminnan organisoitu poikkeusoloaikaan
	Yhteispalvelupiste toimii kunnantalolla ja sieltä saa apua ja ohjausta palveluihin. KELAN lomakkeiden täyttöavun organisoinnin selvittäminen	Kunnan keskushallinto, sopimuskumppanit yhteispalvelussa Hyvinvointipalvelut	
Teknologian ja sähköisen maailman tuominen lähelle ikäihmistä	Kirjasto on yhä enemmän kansalaisten tietopiste, josta saa käytännön apua teknologian käyttöön.	Kirjasto	Kirjasto suljettu 3-5/2020. Poikkeusoloaikaan on neuvottu ja opastettu asiakkaita puhelimitse,

			sähköpostitse sekä somessa. Kirjasto on ollut 06 lähtien avoinna.
	Matalan kynnyksen koulutukset senioreille. Digikummitoiminnan näkyväksi tekeminen Digitaaliset palvelut osaksi vanhusten mielekästä elämää kotona.	Kansalaisopisto, kirjasto Oulunkaari, kunta, järjestöt	Koronaepidemian aikana perustettu Arjen apua Vaala –toiminta, FB-liveliikunta sekä tarjotaan psykiatrisen sairaanhoitajan keskusteluapua Vapaaehtoistoiminnan koulutus järjestetty. Vertaistervarit-hankkeessa koulutetaan Vaalaan elintapaohjaukseen vertaisohjaajia. Yhteistyö oulunkaaren digitutorien kanssa.